

PRAWO ADMINISTRACYJNE – SSP
SEMESTR ZIMOWY ROKU AKADEMICKIEGO 2017/18
ZAJĘCIA 04 z 10 - KONSPEKT

Cd. omawiania źródeł prawa administracyjnego, ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1523, stosunki i sytuacje administracyjnoprawne.

- 1) Lokalne źródła prawa administracyjnego - mają charakter normatywny, a więc te, które mają co najmniej jedną normę o charakterze generalnym i abstrakcyjnym oraz mają charakter powszechnie obowiązujący na danym obszarze.
- 2) Cechy aktów prawa miejscowego o charakterze normatywnym
 - a) zawierają normy powszechnie obowiązującego prawa;
 - b) stanowione na podstawie delegacji ustawowej lub ogólnej normy kompetencyjnej;
 - c) uznane przez Konstytucję za źródło powszechnie obowiązującego prawa;
 - d) publikowane w wojewódzkich dziennikach urzędowych;
 - e) podlegające bezpośredniej kontroli sądowej (także z inicjatywy administrowanych);
 - f) akty prawa miejscowego stanowione przez organy gminy, powiatu, województwa; akty prawa miejscowego stanowione przez organy administracji rządowej w województwie;
 - g) prawo zakładowe – pojawiają się tutaj akty wewnętrzne (jak prawa i obowiązki użytkowników zakładów) jak i akty zewnętrzne (jak zasady przyjmowania do zakładu);
 - h) akty normatywne stanowione przez organy samorządów specjalnych – samorządami specjalnymi są np. zawodowe, gospodarcze, pracownicze i ustalenia dot. np. wysokości składek czy ustalenie min./max. liczby członków izby adwokackiej.
- 3) Samorządowe akty prawa miejscowego
 - a) przepisy wykonawcze *sensu stricto*:

Cecha	Gmina	Powiat	Województwo
podmiot	rada gminy	rada powiatu	sejmik województwa
podmiot - wyjątek	organ wykonawczy na mocy przepisów szczególnych (np. ustawa o stanie klęski żywiołowej) - zarządzenie	starosta na mocy przepisów szczególnych (np. ustawa o stanie klęski żywiołowej) – zarządzenie, zarząd - uchwała	zarząd na mocy przepisów szczególnych - uchwała
forma	uchwała	uchwała	uchwała
delegacja ustawowa	ustawa szczególna lub ogólna norma kompetencyjna z USG lub wola wyrażona	ustawa szczególna lub ogólna norma kompetencyjna z USP lub wola wyrażona	ustawa szczególna lub ogólna norma kompetencyjna z USW lub wola wyrażona w referendum lokalnym

	w referendum lokalnym	w referendum lokalnym	
charakter	obligatoryjny, fakultatywny („może”)	obligatoryjny, fakultatywny („może”)	obligatoryjny, fakultatywny („może”)
ogłaszane	WoDzU	WoDzU	WoDzU
vacatio legis	14 dni	14 dni	14 dni

b) przepisy wykonawcze statutowe:

Cecha	Gmina	Powiat	Województwo
podmiot	rada gminy	rada powiatu	sejmik województwa
statut JST	1) ustrój gminy; 2) dostęp do dokumentów (zasada jawności); 3) organizacja wewnętrzna i tryb pracy organów; 4) zasady działania klubów radnych; 5) organizacja i zakres działania jednostki pomocniczej;	1) ustrój powiatu; 2) dostęp do dokumentów (zasada jawności); 3) organizacja wewnętrzna i tryb pracy zarządu, rady, komisji; 4) zasady działania klubów radnych; 5) <u>liczba członków zarządu;</u>	1) ustrój województwa jako JST; 2) dostęp do dokumentów (zasada jawności); 3) organizacja wewnętrzna i tryb pracy zarządu, sejmiku; 4) zasady działania klubów; 5) <u>liczba członków zarządu;</u>
inne statuty	1) gminna rada seniorów; 2) związku międzygminnego; 3) stowarzyszenia JST 4) uchwała w sprawie regulaminu cmentarza komunalnego	1) związku powiatów; 2) związku powiatowo-gminnego	
delegacja ustawowa	USG	USP	USW
ogłaszane	WoDzU	WoDzU	WoDzU
vacatio legis	14 dni	14 dni	14 dni

c) przepisy porządkowe:

Cecha	Gmina	Powiat	Województwo
podmiot	rada gminy	rada powiatu	wojewoda
podmiot - wyjątek	organ wykonawczy w formie zarządzenia (obowiązek zatwierdzenia na najbliższej sesji rady)	zarząd powiatu w formie zarządzenia (obowiązek zatwierdzenia na najbliższej sesji rady)	inny organ administracji niezespolonej morskiej – zarządzenie porządkowe
forma	uchwała porządkowa	uchwała porządkowa	rozporządzenie
treść	nakazy i zakazy określonego postępowania z możliwością wprowadzenia grzywny za ich nieprzestrzeganie	nakazy i zakazy określonego postępowania z możliwością wprowadzenia grzywny za ich nieprzestrzeganie	nakazy i zakazy określonego postępowania z możliwością wprowadzenia grzywny za ich nieprzestrzeganie
ogłaszane	obwieszczenie i inny sposób zwyczajowo przyjęty (np. kurenda) + później obowiązek publikacji w WoDzU	obwieszczenie i inny sposób zwyczajowo przyjęty (np. kurenda) + później obowiązek publikacji w WoDzU	obwieszczenie i inny sposób zwyczajowo przyjęty (np. kurenda) + później obowiązek publikacji w WoDzU
vacatio legis	3 dni	3 dni	3 dni

4) Akty prawa miejscowego stanowione przez terenowe organy administracji rządowej

a) wykonawcze

Cecha	Wojewoda	Administracja niezespolona
podmiot	wojewoda	dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej, dyrektorzy urzędów morskich, powiatowi lekarze weterynarii
forma	rozporządzenie*	zarządzenie
delegacja ustawowa	ustawa szczególna	ustawa szczególna
charakter	obligatoryjny, fakultatywny („może”)	obligatoryjny, fakultatywny („może”)
ogłaszane	WoDzU	WoDzU
vacatio legis	14 dni	14 dni

* rozporządzenie wojewody jest innym rozporządzeniem niż to, o którym mowa w źródłach prawa w Konstytucji!!!

b) porządkowe.

- 5) Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1523):
- a) zakres przedmiotowy ustawy, m.in.:
 - ustawa określa zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych oraz zasady i tryb wydawania dzienników urzędowych;
 - zasady i tryb ogłaszania umów międzynarodowych, a także układów zbiorowych pracy określają odrębne ustawy;
 - b) obowiązek ogłaszania aktu normatywnego:
 - zasada: ogłoszenie aktu normatywnego w dzienniku urzędowym jest obowiązkowe;
 - wyjątek: odrębna ustawa może wyłączyć obowiązek ogłoszenia aktu normatywnego niezawierającego przepisów powszechnie obowiązujących;
 - c) niezwłoczność ogłaszania, *vacatio legis*, moc wsteczna:
 - akty normatywne ogłasza się niezwłocznie;
 - *vacatio legis*:
 - ❖ zasada - 14 dni,
 - ❖ w uzasadnionych przypadkach - termin krótszy,
 - ❖ jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie - dzień ogłoszenia,
 - ❖ przepisy porządkowe - 3 dni (z wyjątkami),
 - moc wsteczna: jeżeli zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie - dopuszczalna wsteczna moc obowiązująca;
 - d) ogłaszanie aktów wykonawczych - akty normatywne wydawane na podstawie ustaw można ogłaszać w okresie od dnia ogłoszenia danej ustawy, a przed dniem jej wejścia w życie; akt taki nie może wejść w życie wcześniej niż ustawa;
 - e) katalog dzienników urzędowych:
 - Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej,
 - Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski",
 - dzienniki urzędowe ministrów kierujących działami administracji rządowej,
 - dzienniki urzędowe urzędów centralnych,
 - wojewódzkie dzienniki urzędowe;
 - f) akty prawne ogłaszane w poszczególnych dziennikach urzędowych:
 - Dziennik Ustaw RP, m.in.:
 - ❖ Konstytucja,
 - ❖ ustawy,
 - ❖ rozporządzenia z mocą ustawy,
 - ❖ rozporządzenia wydawane przez: Prezydenta RP, RM, PRM, ministrów kierujących działami administracji rządowej, przewodniczących określonych w ustawach komitetów, będących członkami RM, oraz KRRiT,
 - ❖ teksty jednolite w/w aktów,
 - ❖ orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego dotyczące aktów normatywnych ogłoszonych w Dzienniku Ustaw,

- ❖ uchwały Rady Ministrów uchylające rozporządzenie ministra,
- Monitor Polski, m.in. :
 - ❖ zarządzenia Prezydenta RP wydane na podstawie ustawy,
 - ❖ uchwały RM i zarządzenia PRM, wydane na podstawie ustawy,
 - ❖ teksty jednolite w/ aktów,
 - ❖ orzeczenia TK dotyczące aktów normatywnych ogłoszonych w Monitorze Polskim lub aktów normatywnych, które nie były ogłoszone,
- dzienniki urzędowe ministrów kierujących działaniami administracji rządowej oraz dzienniki urzędowe urzędów centralnych, m.in:
 - ❖ akty normatywne organu wydającego dziennik urzędowy i nadzorowanych przez niego urzędów centralnych,
 - ❖ uchwały RM uchylające zarządzenia ministra wydającego dziennik urzędowy,
 - ❖ orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego w sprawach aktów normatywnych, o których mowa wyżej,
 - ❖ ogłoszenia sądowe, jeżeli tak stanowią inne ustawy,
- wojewódzki dziennik urzędowy, m.in.:
 - ❖ akty prawa miejscowego stanowione przez wojewodę i organy administracji niezespólonej,
 - ❖ akty prawa miejscowego stanowione przez sejmik województwa, organ powiatu oraz organ gminy, w tym statuty województwa, powiatu i gminy,
 - ❖ statuty związków międzygminnych, statuty związków powiatów oraz statuty związków powiatowo-gminnych,
 - ❖ statuty związków metropolitalnych,
 - ❖ akty Prezesa Rady Ministrów uchylające akty prawa miejscowego stanowionego przez wojewodę i organy administracji niezespólonej;
 - ❖ wyroki sądu administracyjnego uwzględniające skargi na akty prawa miejscowego stanowionego przez: wojewodę i organy administracji niezespólonej, organ samorządu województwa, organ powiatu i organ gminy;
 - ❖ rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące aktów prawa miejscowego stanowionych przez jednostki samorządu terytorialnego,
 - ❖ statut urzędu wojewódzkiego,
- g) ogłaszanie przepisów porządkowych:
 - przepisy porządkowe ogłasza się w drodze obwieszczeń, a także w sposób zwyczajowo przyjęty na danym terenie lub w środkach masowego przekazu,
 - za dzień ogłoszenia przepisów porządkowych uważa się dzień wskazany w obwieszczeniu,
 - ogłoszenie przepisów porządkowych w sposób określony w ust. 1 nie zwalnia z obowiązku ich ogłoszenia w wojewódzkim dzienniku urzędowym,
- h) tekst jednolity:
 - Marszałek Sejmu ogłasza tekst jednolity ustawy nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy, jeżeli była ona nowelizowana. Ustawa może określić termin ogłoszenia tekstu jednolitego,

- Rządowe Centrum Legislacji oraz organy administracji rządowej współdziałają z Marszałkiem Sejmu przy opracowywaniu tekstów jednolitych ustaw,
- teksty jednolite aktów normatywnych innych niż ustawa ogłasza organ właściwy do wydania aktu normatywnego, a w przypadku:
 - 1) regulaminów Sejmu i Senatu - odpowiednio Marszałek Sejmu i Marszałek Senatu;
 - 2) aktów normatywnych Rady Ministrów - Prezes Rady Ministrów,
 - 3) aktów normatywnych Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji - Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji,
- tekst jednolity aktu normatywnego innego niż ustawa ogłasza się nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy, jeżeli był on nowelizowany. Akt normatywny może określić termin ogłoszenia tekstu jednolitego,
- tekst jednolity ogłasza się w formie obwieszczenia w dzienniku urzędowym, w którym dany akt normatywny ogłoszono,

i) prostowanie błędów, m.in.:

- błędy w ogłoszonym tekście aktu prawnego prostuje się w formie obwieszczenia. Sprostowanie nie może prowadzić do merytorycznej zmiany tekstu aktu prawnego,
- sprostowanie błędów ogłasza się w tym samym dzienniku urzędowym, w którym ogłoszono prostowany akt,
- błędy w tekstach ustaw prostuje Marszałek Sejmu,
- PRM, z własnej inicjatywy lub na wniosek właściwego organu, prostuje błędy w tekstach aktów innych niż wymienione powyżej, ogłoszonych w Dzienniku Ustaw i Monitorze Polskim,
- organy wydające dzienniki urzędowe inne niż wymienione powyżej prostują błędy w tekstach aktów prawnych ogłoszonych w tych dziennikach,
- błędy w tekście jednolitym aktu normatywnego polegające na niezgodności jego tekstu ogłoszonego w dzienniku urzędowym z tekstem aktu uwzględniającym wszystkie zmiany dokonane do czasu ogłoszenia tekstu jednolitego prostuje się w formie obwieszczenia,
- sprostowania błędów w tekście jednolitym aktu prawnego dokonuje organ, który ogłosił tekst jednolity.

6) Stosunki i sytuacje administracyjnoprawne:

a) stosunek administracyjnoprawny:

- wzajemny układ zachowań między dwoma podmiotami, kwalifikowany przez prawo administracyjne,
- jednym z podmiotów tego stosunku jest zawsze organ administracji publicznej;
- drugim może być obywatel, spółka itp. czyli podmiot praw i obowiązków administracyjnoprawnych,
- podmiotem, który rozstrzyga o treści tych wzajemnych praw i obowiązków jest ZAWSZE organ administracji publicznej – ta zdolność organu do rozstrzygania o prawach bądź obowiązkach ukazuje tzw. jednostronność stosunku administracyjnego;

b) sytuacja administracyjnoprawna:

- **sytuacja prawna** – każda sytuacja społeczna określonego podmiotu, której elementy składowe zostały ukształtowane prawnie w sposób bezpośredni lub pośredni, ze względu na konkretne zdarzenie faktyczne,
- jeżeli sytuacja prawna jest regulowana przez prawo administracyjne to wtedy mówimy o sytuacji administracyjnoprawnej,
- istotą stosunku administracyjnoprawnego są zależne układy zachowań jednego podmiotu stosunku wobec drugiego podmiotu, natomiast istotą sytuacji prawnej (czy sytuacji administracyjnoprawnej) jest przysługujące lub nakazane przez prawa zachowanie się podmiotu w danej sytuacji;

c) stosunek a sytuacja administracyjnoprawna – korzystanie z pojęć:

- jednoczesne – gdy korzystamy z jednego bądź z drugiego pojęcia,
- zamienne – gdy używamy jednego z pojęć,
- uzupełniające – gdy pojęcia wykorzystywane są zamiennie.

Konspekt został opracowany na podstawie:

- 1) podręczników „Nauka administracji” oraz „Prawo administracyjne” prof. J. Bocia.;
- 2) ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1523).

Anna Maciąg
Zakład Prawa Administracyjnego
WPAiE UW